Skolinspektionen

Beslut

Göteborgs kommun
info@educ.goteborg.se
fredrik.johansen@educ.goteborg.se

2019-06-10

Dnr 405-2018:9278

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Lindholmens tekniska gymnasium 3 i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en regelbunden kvalitetsgranskning på Lindholmens tekniska gymnasium 3 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. För varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter detta ska göras. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs i så fall också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer då det bedöms motiverat.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Lindholmens tekniska gymnasium 3 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektor behöver följa upp skolenhetens kunskapsresultat ur ett helhetsperspektiv samt följa upp att värdegrundsuppdraget, inklusive jämställdhetsuppdraget, integreras i undervisningen och utifrån analysen fatta beslut om utvecklingsåtgärder. I analysen ingår att ta reda på hur undervisningens genomförande påverkar resultaten vilket förutsätter att lärarna är delaktiga vid analysarbetet.

Undervisning

Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. I detta ingår att lärarna får förutsättningar att samverka för att gemensamt skapa strukturer för detta.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att utbildningen präglas av trygghet och studiero. I detta ingår att se till att skapa gemensamma rutiner och förhållningssätt bland personalen samt följa upp att dessa tillämpas av alla som arbetar i skolan.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betygssättning ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver aktivt verka för att ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningen och betygssättningen av elevernas kunskaper i samtliga ämnen i syfte att göra denna likvärdig.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 20 december 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se , eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 405– 2018:9278) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen
Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Skälen för bedömningen är att rektorns pedagogiska ledning och organisation är otydlig. Det finns visserligen vissa förutsättningar för lärarna att samverka men styrning och uppföljning av de forum som finns för dialog och samverkan, såsom i arbetslag och ämneslag, är bristfällig. Det leder till att gemensamma pedagogiska diskussioner sällan förs och att skolans arbets- och förhållningssätt är otydliga. Rektorn följer upp kunskapsresultaten, men lärarna involveras inte vid analysen och det finns en svag koppling till undervisningens kvalitet i uppföljningen. Det innebär att förståelsen för skolans kunskapsresultat blir otillräcklig, vilket kan leda till att inte effektiva åtgärder sätts in för att förbättra resultaten. De brister som skolenheten identifierar vid uppföljning resulterar i liten utsträckning i konkreta åtgärder. Rektor följer inte heller upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. I arbetet med att utveckla utbildningen ingår även att arbeta för att alla elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Skolan saknar dock ett sådant strategiskt jämställdhetsarbete.

Rektorns pedagogiska ledning och organisation är inte tydlig
Granskningen visar att den organisation som rektorn har för sitt pedagogiska ledarskap och för lärarna att samverka är otydlig. Därmed förs sällan pedagogiska diskussioner som kan leda till att gemensamma förhållningssätt skapas. Lärarna uppger att den organisation som finns för samverkan i form av ämneslag och arbetslag inte fungerar tillfredsställande. Lärarna ger exempel på bristande tid för ämneslagen, vilket de menar kan få konsekvenser om eleverna byter lärare då lärarna inte pratat sig samman vare sig kring planeringen eller bedömning av innehållet i undervisningen. Lärarna ger även uttryck för att arbetslagen fungerar olika väl. Lärarna uppger att det är brist på pedagogiska samtal överlag och att de inte har pratat sig samman kring exempelvis gemensamma strukturer för arbetssätt i undervisning eller elevers delaktighet. Lärarna säger att trots att det finns tid avsatt för didaktiska frågor vid arbetslagskonferenser fokuseras främst på praktiska frågor och elevuppföljningar vid möten. Rektor uppger att hon inte har följt upp arbetet i ämnesgrupperna och har inte tydliggjort vad som ska avhandlas på ämnesträffarna. Enligt rektor finns vissa

organisatoriska bekymmer med hur arbetslag sätts samman utifrån undervisning och det kan finnas svårigheter för lärarna att få till tider för samverkan. Enligt rektor skulle styrningen av arbetslagen behöva förbättras, men att det är en avvägning mellan lärarnas inflytande över innehållet och styrning av detsamma.

Rektorn följer upp resultat men lärarna involveras inte vid analysen och kopplingen till undervisningens kvalitet är svag

Granskningen visar att rektorn följer upp kunskapsresultaten men lärarna involveras inte vid analysen och kopplingen till undervisningens kvalitet är svag i uppföljningen. Rektorn följer upp genomsnittlig betygspoäng och andelen elever som får en gymnasieexamen och jämför dessa resultat mellan de båda programmen och över tid. Vid intervju med lärarna hänvisar de till att det är rektorn som ansvarar för kvalitetsarbetet och att de enbart vid enstaka tillfällen fått en redovisning av hur kunskapsresultat och betygssättning sett ut. Lärarna säger att de varit delaktiga vid uppföljning av vissa kunskapsresultat och har jämfört resultat i olika klasser. Förra året såg de att elevernas resultat försämrades och att närvaron blev sämre. Lärarna kan dock inte ge exempel på att några särskilda åtgärder satts in för att höja närvaron och den har inte förbättrats i år enligt dem. Rektorn säger att lärarna gör en utvärdering på kursnivå och individnivå som de lämnar till rektorn men säger att hon inte tagit del av alla utvärderingarna som görs på kursnivå. Rektorn uppger att det är svårt att få fram bra sammanställningar av betyg men har gjort en beställning som de ska titta på kopplat till vissa frågor. Enligt rektorn är det lättare att få fram bra underlag i ämnen som har nationella prov.

Rektorn har följt upp kunskapsresultat, särskilt i matematik och i elevernas läsförmåga i ämnet svenska. Med anledning av detta har rektorn satt in vissa åtgärder såsom extra undervisning utanför den ordinarie undervisningen och har även gjort förändringar i hur kurser fördelas över årskurser. Rektorn har följt upp att dessa åtgärder har gett effekt, framförallt gällande resultaten i matematik och elevernas läsförmåga. Dock redovisar rektorn vid intervju och i de dokument Skolinspektionen tagit del av inga åtgärder som är kopplade till att höja den ordinarie undervisningens kvalitet med anledning av resultaten i matematik och läsning. Av skolans dokumentation framgår även att det har varit svårt att motivera eleverna att ta emot det stöd de erbjudits i form av extra tid för undervisning i matematik och läsning.

Lärarna säger att det är oklart vad som menas med värdegrundsarbete vid skolan. Det finns lärare som uppger att skolan inte har något systematiskt värdegrundsarbete med exempelvis ett tydligt demokratiuppdrag. Lärarna tar i vissa ämnen upp värdegrundsfrågor men det är inget som redovisas för rektorn. Även rektorn ger uttryck för att hon inte följt upp att lärarna integrerar värdegrundsuppdraget i sin

undervisning. Rektorn säger att de tagit fram frågor som används i klasserna för att diskutera kring likabehandlingsplanen och att hon via programrådet får information från eleverna vad som sker i klasserna.

Jämställdhetsarbete saknas

Granskningen visar att skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete. Vid de flesta intervjuer framkommer att skolan inte arbetat med frågor kopplat till jämställdhet, förutom i någon enstaka kurs på Sjöfartsutbildningen där det ingår i kursen. Vid intervjuer med elever och lärare framförs att det inte är aktuellt om det inte går några flickor/kvinnor i klasserna. Det finns även elever som uttrycker att skolan har försökt stimulera flickor/kvinnor till att delta i verksamheter kopplade till branscherna inom programmets yrken, men att det mer förstärkt könsskillnaden. Skolenheten har nästan enbart pojkar/män på de båda programmen. Elevhälsan säger att det finns en machokultur på skolan och att de därför på Sjöfartsutbildningen ska kontakta föreningen "Jämt i skolan" som jobbar med dessa frågor, men att arbetet för att organisera detta gått trögt då annat varit viktigare att prioritera för lärarna. Elevhälsan säger att genusperspektivet saknas på skolan men att de "släcker bränder".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektor behöver följa upp skolenhetens kunskapsresultat ur ett helhetsperspektiv samt följa upp att värdegrundsuppdraget, inklusive jämställdhetsuppdraget, integreras i undervisningen och utifrån analysen fatta beslut om utvecklingsåtgärder. I analysen ingår att ta reda på hur undervisningens genomförande påverkar resultaten vilket förutsätter att lärarna är delaktiga vid analysarbetet.

Granskningen visar att rektorn till delar följer upp kunskapsresultaten, men lärarna involveras inte vid analysen och det finns en svag koppling till undervisningens kvalitet vid uppföljningen. Det innebär att förståelsen för skolans kunskapsresultat blir otillräcklig och det kan leda till att effektiva åtgärder inte sätts in för att förbättra resultaten. De brister som skolenheten identifierar vid uppföljning resulterar i liten utsträckning i konkreta åtgärder, vilket kan leda till att bristerna kvarstår. Rektorn har visserligen följt upp vissa kunskapsresultat, satt in åtgärder och följt upp att dessa åtgärder har gett goda resultat. Dock redovisas inga åtgärder som är kopplade till att höja kvaliteten på undervisningen i dessa ämnen utan handlar främst om extra

undervisning utanför den ordinarie vilket kan innebära att undervisning som inte är ändamålsenlig kan komma att fortgå. När rektorn, via elevernas kunskapsresultat, ser att eleverna inte når kunskapskraven behöver rektorn i samverkan med lärare och elever ställa sig frågan kring hur undervisningen har påverkat elevernas kunskapsresultat och om det finns möjliga förklaringar kopplade till undervisningens kvalitet. För att kunna göra det behöver rektorn ha god kunskap om undervisningen och de åtgärder som sedan sätts in behöver främst ha som syfte att förbättra den ordinarie undervisningen. Rektorn följer inte heller upp att värdegrundsarbete, inklusive jämställdhetsarbete, integreras i undervisningen.

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever och dokumenteras.

En viktig utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete är att rektorn har god kännedom om nulägesbilden på skolan. Det får rektorn genom att följa upp hur väl verksamheten fungerar. Med resultat avses olika typer av studieresultat som indikerar hur väl eleverna lyckats med sina studier och sin skolgång i gymnasieskolan. Sådana resultat kan baseras på olika utfallsmått som till exempel betygsresultat i varje ämne/kurs, resultat på nationella prov, genomströmning, elevers upplevelse av undervisningen. Med resultat avser vi också resultat kopplade till värdegrundsarbetet, vilket kan vara resultat utifrån skolors elevenkäter på frågor som avser upplevt inflytande, trygghet, osv. Dvs enkäter, som i detta sammanhang genomförs för att få reda på områden som skolan behöver arbeta vidare med.

Med genomförande avses hur undervisningen genomförs och hur väl den fungerar, det vill säga arbetsprocesserna i undervisningen. Det kan exempelvis handla om grad av målfokusering och struktur, lärarstöd, studiero, individanpassning, elevinflytande och hur lärarna ser till att undervisningen genomsyras av värdegrundsuppdraget. Det kan också handla om i vilken utsträckning undervisningen behandlar värdegrundsarbetet, det vill säga om och hur lärarna förmedlar och gestaltar exempelvis demokratiska värden och mänskliga rättigheter.

Uppföljningen ska också vara systematisk, kontinuerlig och löpande. Det här innebär att uppföljningen inte enbart kan ske i slutet på en termin eller läsår och inte heller enbart bestå av personalens uppfattningar baserat på enstaka elevutsagor. Det som är viktigt i arbetet med uppföljning är att olika resultat bearbetas, samlas ihop, för att

kunna utgöra en grund för analys. Det är också viktigt att rektor gör elever, lärare och övrig skolpersonal delaktiga i uppföljningsarbetet.

Med utgångspunkt i orsaksanalysen behöver rektor besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Dessa insatser ska ta sikte på att höja elevernas måluppfyllelse och höja undervisningens kvalitet, vilket innebär att även insatser som behövs för att få rättssäkra betyg ingår. Här är det särskilt viktigt att se till hur kunskaper och värden integreras i hela utbildningen, då detta är centralt för att uppnå och bevara trygga och goda studiemiljöer, och som förutsättning för att bedriva en demokratisk undervisning. Att utgå ifrån orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolans verksamhet. Insatserna kan därmed också utjämna eventuella skillnader inom skolan, mellan lärare, program, ämnen/kurser och årskurser. Det handlar också om att säkerställa att kvaliteten på eventuella APL- platser är god. En del av ett utvecklingsarbete är att se till att lärare ges kompetensutveckling med utgångspunkt i de identifierade behoven.

Undervisning

Författningsstöd
1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen 4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skälen för bedömningen är att undervisningen i alltför låg utsträckning är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Det finns visserligen undervisning med en variation och balans av aktiviteter, kopplat till behov, och där eleverna får ett aktivt lärarstöd så att de förstår och kommer igång med sina uppgifter. Emellertid finns även undervisning som till stor del består av en typ av aktivitet samt undervisning där instruktionerna i uppgifterna är otydliga. Eleverna kommer då inte igång med sina arbetsuppgifter och tappar koncentrationen på dessa eftersom det aktiva lärarstödet brister. Det finns undervisning som är strukturerad med sammanhang och genomgångar och där det är tydligt för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment, men även undervisning med en bristfällig struktur. Eleverna

ges även liten möjlighet till att vara delaktiga vid planeringen och utvärderingen av undervisningen. Eleverna ges inte på ett medvetet sätt strategier för sitt eget lärande och därmed liten möjlighet att ta eget ansvar för sitt lärande. Dock visar granskningen även att lärarna vanligen har höga förväntningar på eleverna, vilket kan stärka deras motivation och självförtroende, och lärarna anpassar vanligen innehållet till elevgruppen. Det finns också vissa möjligheter till både utmaningar och stöd som motsvarar elevernas behov.

Eleverna ges i för liten utsträckning en undervisning som är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen i alltför låg utsträckning är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Undervisningen håller en varierande kvalitet. Eleverna berättar om lärare och ämnen där arbetssätt är anpassat till innehållet och där de får tydliga förklaringar både till vad de ska lära och göra, vilket bekräftas vid Skolinspektionens observationer. Dock berättar även eleverna om lärare och ämnen där arbetssätt inte är anpassat till lektionens innehåll och längd med alltför långa genomgångar eller långa pass med enskilt arbete, vilket leder till att eleverna tappar fokus och det blir stökigt och dålig studiero. Även Skolinspektionen har observerat lektioner där läraren inte försäkrar sig om att eleverna förstår arbetsuppgifterna, vilket lett till att läraren främst behövt ägna sig åt att svara på elevernas individuella frågor kring arbetsuppgifterna då eleverna inte förstått hur de ska göra och eleverna då tappar fokus och studieron försämras. Vid observationerna förekommer också att eleverna förväntas vara fokuserade på en enskild uppgift under lång tid och det är uppenbart att när de inte orkar detta tappar de fokus och börjar ägna sig åt annat, såsom sina mobiler eller spel på datorer. Elevhälsan uppger att det förekommer att lärare har alltför långa genomgångar med eleverna vilket de har pratat med lärarna om.

Rektorn säger att hon är medveten om att kvaliteten på undervisningen varierar och att det finns undervisning som är bra, där elever är delaktiga, men även undervisning där eleverna inte vet vad de ska göra och vad undervisningen ska leda till. Rektorn säger att de skulle behöva skapa en gemensam bild i arbetslaget så att eleverna möts på samma sätt. Lärarna ger uttryck för att de inte pratat sig samman om lektionsstruktur eller fört gemensamma diskussioner kring hur de kan variera undervisningen och att det överlag är brist på pedagogiska samtal mellan lärarna. När elevhälsan varit inkopplad har de tryckt på vikten av en tydlig struktur på lektionerna, men det är inte uttalat för alla lärare att lektionerna ska följa en viss struktur. Det framgår även vid intervju med lärare att de inte heller fört gemensamma samtal kring hur de ska förklara för eleverna vad de ska lära sig och lärarna ger olika exempel på hur de gör men också att kunskapskraven kan vara svåra att förklara för eleverna.

Eleverna bekräftar detta och säger att kunskapskraven är skrivna på ett svårförståeligt sätt.

Undervisning utifrån elevernas behov
Granskningen visar att lärarna vanligen har höga förväntningar på eleverna och anpassar innehållet till elevgruppen. Det finns också vissa möjligheter till både utmaningar och stöd som motsvarar elevernas behov. Eleverna säger att de flesta lärare är måna om att de lyckas med sitt skolarbete och ger exempel på att de kan få stöd på olika sätt. De anser att nivån på undervisningens innehåll vanligen är lagom för dem, med något undantag. Lärarna ger exempel på att de försöker hitta uppgifter som kan lösas på olika sätt oavsett kunskapsnivå hos eleverna även om de också ger uttryck för att det är svårt att anpassa undervisningens innehåll till alla då eleverna är många och störst fokus behöver läggas på elever som har svårigheter i skolarbetet. De intervjuade uppger att elever kan få stöd på olika sätt såsom att få lyssna på texter, få muntliga prov och utsträckt provtid om de behöver det. Det finns fungerande rutiner för samverkan mellan elevhälsan och lärarna kring elever som behöver stöd. Elevhälsan berättar att eleverna görs delaktiga kring beslut om anpassningar och både elever och lärare ger uttryck för att elever som behöver stöd får detta. Eleverna säger även att det finns möjlighet att få utmaningar om de behöver det.

Elevernas ges liten delaktighet i undervisningen
Granskningen visar att eleverna ges liten möjlighet till att vara delaktiga vid planeringen och utvärderingen av undervisningen. Eleverna ges inte heller på ett medvetet sätt strategier för sitt eget lärande och ges därmed liten möjlighet till att ta eget ansvar för sitt lärande. Lärarna säger att det inte finns någon samsyn bland lärarna kring elevernas delaktighet och att eleverna inte är med vid planeringen av undervisningen, men de kan till viss del påverka arbetssätt och redovisningsform. Någon lärare ger eleverna valmöjligheter under kursens gång eftersom det kan vara svårt för eleverna att initialt vara med och påverka innan de har någon större kunskap om kursens innehåll. Det framgår även vid intervjuer med lärare att synen på om eller hur kursutvärderingar ska göras är olika och även om elever kan få utvärdera sitt eget lärande efter avslutning av ett projekt.

De exempel eleverna ger vid intervjuer kring elevers delaktighet vid planering och utvärdering tyder på att det främst är valmöjligheter som ges kring när och hur de ska få visa sina kunskaper. Det finns även elever som säger att de generellt kan vara med och påverka och att lärarna lyssnar till dem om de har välgrundade förslag. Det har förekommit att de har fått göra kursutvärderingar men det genomförs inte regelmässigt, enligt eleverna. Eleverna berättar även om en lärare som de tidigare har haft som visade dem på olika knep så att de fick strategier för att kunna och kan ta

ansvar för sitt lärande, men kan inte ge exempel på hur deras lärare i övrigt lär dem strategier för hur de ska ta sig an olika uppgifter. Elevernas utsagor tyder på att de saknar detta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. I detta ingår att lärarna får förutsättningar att samverka för att gemensamt skapa strukturer för detta.

Granskningen visar att undervisningen i alltför låg utsträckning är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Det finns visserligen undervisning med en variation och balans av aktiviteter, kopplat till behov, och där eleverna får ett aktivt lärarstöd så att de förstår och kommer igång med sina uppgifter. Emellertid finns även undervisning som till stor del består av en typ av aktivitet samt undervisning där instruktionerna i uppgifterna är otydliga. Det leder till att eleverna inte kommer igång med sina arbetsuppgifter och de tappar koncentrationen på dessa eftersom det aktiva lärarstödet brister. Det finns undervisning som är strukturerad med sammanhang och genomgångar och där det är tydligt för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment, men även undervisning med en bristfällig struktur. Granskningen visar att lärarna inte pratat sig samman kring hur undervisningen kan läggas upp så att den innehåller en variation och balans av aktiviteter. Det finns inte heller någon samsyn bland lärarna för hur de kan göra för att eleverna ska bli delaktiga i sitt lärande och hur de kan förmedla till eleverna hur målen och syftet med olika arbetsuppgifter hör samman med undervisningens innehåll. Den varierade kvaliteten på undervisningen leder till att elever ges bättre förutsättningar att lyckas i vissa ämnen än andra.

Enligt skollagen syftar utbildningen inom skolväsendet till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Enligt läroplanen är det skolans ansvar att varje elev bland annat kan använda sina kunskaper som redskap för att formulera, analysera och pröva antaganden och lösa problem, reflektera över sina erfarenheter och sitt eget sätt att lära, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Alla som arbetar i skolan ska ge stöd och stimulans till

alla elever så att de utvecklas så långt som möjligt och samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka varje elevs självförtroende samt vilja och förmåga att lära samt i undervisningen skapa en sådan balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande. Vidare ska läraren organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga och upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.

För att undervisningen ska vara välbalanserad behöver lektionens innehåll och arbetsprocesser vara anpassad till den tid för lektionen som är avsatt. Det handlar till exempel varken om att fylla lektionen med för få eller för många olika aktiviteter. Vägledande i arbetet är att elever behöver kunna slutföra påbörjade processer och ha möjlighet att upprätthålla sitt engagemang och intresse lektionen ut. Detta betyder bland annat att läraren planerar och genomför undervisningen så att det engagerar eleverna under hela lektionen och att de upplever undervisningen som intressant och lärorik. Vid exempelvis gemensamma genomgångar behöver läraren ha strategier för att få alla elevers uppmärksamhet och för att säkerställa att de förstår innehållet. Det kan exempelvis ske genom att ställa utmanande och individanpassade frågor till alla elever. Läraren behöver också uppmuntra eleverna att interagera med varandra och lyssna på varandras åsikter med intresse, allvar och respekt. När eleverna ska arbeta enskilt eller i grupp behöver läraren hjälpa eleverna att komma igång, och stödja och hjälpa eleverna under det fortsatta arbetets gång, så att eleverna bibehåller ett engagemang i uppgiften.

Vidare kan ett aktivt lärarstöd innebära att läraren ger tydliga beskrivningar, förklaringar och instruktioner till begrepp och undervisningens innehåll. Läraren behöver ha en dialog med eleverna för att fånga upp deras frågor samt hjälpa dem att komma igång med sina uppgifter. I det aktiva lärarstödet ligger också att kunna förklara samma sak på flera olika sätt och prova andra förklaringsmodeller om eleven inte förstår, samt att på ett konstruktivt sätt vidta åtgärder om elever inte kommer igång med sitt arbete. Läraren ska kommunicera med eleverna på ett sätt som gör att de vet vad de ska lära sig och vilka uppgifter de ska arbeta med, samt att de upplever att läraren värdesätter och respekterar deras arbetsinsatser.

Trygghet och studiero

Författningsstöd
3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skälen för bedömningen är att det saknas ett samlat arbete med att skapa trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Skolan planerar för och genomför visserligen trivselskapande aktiviteter och agerar om kränkningar förekommit samt om det är stora problem med studieron. Skolan arbetar dock i liten utsträckning förebyggande och främjande för att skapa trygghet och saknar gemensamma förhållningssätt för att skapa studiero.

Arbetet med att skapa studiero är inte tillräckligt effektiv
Granskningen visar att det saknas ett gemensamt arbete för att skapa studiero. Vid granskningen framkommer vid intervjuer och observationer att det finns problem med studieron i vissa klasser. Skolinspektionen konstaterar, vilket lyfts fram tidigare i beslutet, att det finns kopplingar mellan bristande lärarstöd i undervisningen, såsom tydlig struktur och avvägda arbetssätt, och brister i studieron. Vid intervjuerna framkommer att ingen gemensam analys är gjord av undervisningens innehåll, såsom variation av arbetssätt, tydlig struktur eller aktivt lärarstöd för att finna orsaker till varför sturieron brister. Vid Skolinspektionens observationer är det vanligt att eleverna svarar på lärarens frågor rakt ut och det verkar inte som att det finns regler som används konsekvent för att begära ordet i klassrummet. Elevhälsan uppger att de arbetar individuellt med elever och deras vårdnadshavare i arbetet med studieron och de har påtalat för lärarna vikten av att ha en tydlig struktur i undervisningen. Elevhälsan har även gått in i klasser och arbetat på förekommen anledning, ibland tillsammans med läraren och eleverna, för att förbättra studieron. Eleverna säger dock att det inte hjälpt och att den bristande studieron kan göra att de lär sig mindre. Vid elevintervju framkommer att de tycker lärare agerar på olika sätt och inte tillräckligt skarpt mot elever som stör undervisningen, det blir inga konsekvenser för de som stör. Lärarna säger att de inte har något gemensamt arbete med konkreta åtgärder för att skapa studiero och det saknas tydliga konsekvenser för de elever som stör undervisningen. Även elevhälsan menar att lärarna agerar olika och skolan har utökat lärarresursen i vissa klasser för att få bukt med bristerna i studieron.

Arbetet med att skapa trygghet är otillräckligt

Granskningen visar att skolan i liten utsträckning arbetar förebyggande och främjande för att skapa trygghet. Lärarna säger att de arbetar med dessa frågor individuellt i olika ämnen, ibland för att det ingår i ämnet och även på förekommen anledning och om det händer något så agerar de direkt. De kopplar även in elevhälsan om det skett kränkningar. Det finns en struktur för trivselskapande aktiviteter som lärarna genomför och de går varje år igenom likabehandlingsplanen med eleverna. Eleverna bekräftar detta och säger att de vet hur de ska agera om de själva eller någon annan blir utsatt för kränkande behandling. Vid intervjuer framkommer dock att det inte finns någon systematik kring kartläggning av tryggheten i samtliga årskurser, förutom att eleverna ibland får svara på frågor i enkäter kring tryggheten i vissa klasser och årskurser. De elever som intervjuats säger att de upplever att det är tryggt inne på skolan, men inte alltid utanför, vilket bekräftas av rektor och elevhälsa. Elevhälsan tillägger dock att tryggheten varierar mellan de olika programmen, där de uppfattat eleverna på Sjöfartsutbildningen som mindre trygga än eleverna på Teknikprogrammet. Enligt lärarna saknas ett systematiskt trygghetsskapande arbete och de har påtalat detta för rektor. Det genomförs spridda insatser, men inte på ett medvetet sätt. Det saknas, enligt lärare, ett systematiskt värdegrundsarbete kopplat till exempelvis demokratifrågor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att utbildningen präglas av trygghet och studiero. I detta ingår att se till att skapa gemensamma rutiner och förhållningssätt bland personalen samt följa upp att dessa tillämpas av alla som arbetar i skolan.

Granskningen visar att det saknas ett samlat arbete med att skapa trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Skolan har uppmärksammat att det inte är studiero i vissa grupper och på förekommen anledning satt in åtgärder för att komma till rätta med studieron, men åtgärderna har inte varit tillräckliga och det saknas i stort främjande insatser för att förebygga oroligheter i klasserna. Skolan har inte tagit ett samlat grepp kring hur de ska komma tillrätta med den bristande studieron i vissa klasser genom att exempelvis ta reda på vilka faktorer i undervisningen som främjar en god studiero så att effektiva åtgärder kan sättas in. Skolan planerar för och genomför vissa trivselskapande aktiviteter och agerar om kränkningar förekommit samt om det är stora problem med studieron. Skolan arbetar

dock i liten utsträckning förebyggande och främjande för att skapa trygghet och saknar gemensamma förhållningssätt för att skapa studiero.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

För att åstadkomma en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. För rektor är lärarnas upplevelse av hur detta arbete fungerar en viktig utgångspunkt för reflektion och omprövning. Det handlar ytterst om att fånga och förstå den skolkultur som råder, och att arbeta för en sådan där det bedrivs ett gott förebyggande arbete men också att det finns ett gemensamt förhållningssätt för hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår. Det kan även vara enklare för eleverna att upprätthålla regler gällande ordning och ljudnivåer om de har varit delaktiga i att bestämma vad som gäller vid olika aktiviteter i klassrummet. Därför behöver eleverna få vara delaktiga i arbetet som handlar om att skapa samsyn kring hur arbetet med att skapa studiero bör bedrivas. Dels genom att rektor och lärare lyssnar på elevernas uppfattning kring hur de upplever studieron och undervisningens kvalitet. Dels genom att eleverna får vara med och ha synpunkter på det förebyggande arbete som skolan bedriver samt vilka förhållningsregler som bör gälla i klassrummet. Bristande studiero kan vara ett uttryck för att lärarna inte har den kompetens som krävs för att skapa intresse för skolarbetet, eller som krävs för att ta ett aktivt ledarskap i klassrummet, men det kan också vara ett uttryck för att frågor som rör ordning och trygghet betraktas som något som ligger vid sidan av det pedagogiska arbetet. Det senare är en indikation på att rektor inte tar tillräckligt ansvar för att det finns ett aktivt arbete för att skapa en trygg miljö i skolan.

Med främjande arbete avses arbetet för att skapa trygghet och förstärka respekten för allas lika värde. Arbetet bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning. Med ett förebyggande arbete avses mer aktiva insatser som har en koppling till de behov av att stärka trygghet som kan finnas på den aktuella skolan. För att alla elever ska kunna känna sig trygga både i och utanför klassrummet i skolan samt under aktiviteter som sker utanför skolan, exempelvis arbetsplatsförlagt lärande, behöver skolan arbeta förebyggande med dessa frågor. Vi vet genom forskning att skolor som arbetar

förebyggande med frågor knutna till den pedagogiska miljön såsom sociala relationer och en positiv skolmiljö ger sina elever bättre förutsättningar att nå goda skolresultat.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd
1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen
8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen
Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betygssättning ges i låg utsträckning.

Skälen för bedömningen är att rektorns analys av och kännedom om betygssättningen är begränsad. Det kan innebära att rektorn inte uppmärksammar skillnader i betygssättning mellan ämnen och lärare i syfte att se till att bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper sker på ett likvärdigt sätt. Rektorn ger inte heller lärarna tillräckliga förutsättningar för att regelbundet samverka med varandra när de gör bedömningar av elevernas kunskaper eller för att sträva efter att sätta likvärdiga betyg.

Analysen av betygssättningen är begränsad
Granskningen visar att rektorns analys av betygssättningen främst är begränsad till vissa ämnen. Rektor uppger att hon följer upp hur lärarna arbetar för att göra likvärdiga bedömningar via de nationella ämnesproven och lyfter frågor kring betygssättning med lärare vid medarbetarsamtal. Lärare och rektorn uppger att i de kurser som har nationella prov görs en jämförelse mellan provbetyg och kursbetyg och vid avvikelser får lärarna redovisa orsaken till detta för rektorn. Enlig lärarna har de vid något tillfälle i samband med utvärdering tittat på betygssättningen vid skolenheten men inte regelbundet eller systematiskt. De har bland annat pratat om att de skulle behöva analysera betygsresultat kopplat till när undervisningen ges på dagen, vilket de menar kan påverka resultaten, men har inte gjort det än.

Lärarnas förutsättningar att samverka kring bedömning och betygssättning är liten
Granskningen visar att rektorn inte gett lärarna tillräckliga förutsättningar att regelbundet samverka kring bedömning och betygssättning. Rektorn skriver i dokumentation som begärts in i samband med Skolinspektionens besök att lärarna i svenska och engelska har en god utvecklad rutin för sambedömning vid nationella prov, vilket lärarna bekräftar vid intervju, och tillägger att proven är avidentifierade när de bedöms. Rektorn uppger att i matematik arbetar lärarna med gemensamma prov inom respektive program och samverkar kring såväl utformningen som

bedömningen av dessa. I mindre ämnen finns ämnesgrupperna som stöd för bedömning enligt rektorn. Granskningen visar dock att nämnda ämnesgrupper inte alltid fungerar tillfredsställande och att rektorn inte följt upp dessa (se tidigare i beslutet). Enligt lärarna kan det innebära att det blir en olikvärdig bedömning och betygssättning. Vid lärarintervjuer framkommer att det finns ämnen som har möjlighet att samverka kring bedömning och betygssättning men att det även finns ämnen där förutsättningar för detta saknas. Lärarna har fått Skolverkets allmänna råd kring bedömning och betygssättning men har inte diskuterat dessa tillsammans och lärarna ger uttryck för att det svårt att få tid för detta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver aktivt verka för att ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningen och betygssättningen av elevernas kunskaper i samtliga ämnen i syfte att göra denna likvärdig.

Granskningen visar att rektorn inte sett till att lärarna har tillräckliga förutsättningar för att regelbundet samverka med varandra när de gör bedömningar av elevernas kunskaper och för att sträva efter att sätta likvärdiga betyg. Det finns visserligen ämnen där en sådan samverkan finns, framför allt ämnen som har nationella ämnesprov, men även ämnen där sådan samverkan saknas eller är bristfällig. Mot bakgrund av att rektors analys av skolenhetens samlade betygssättning i syfte att arbeta för en likvärdig betygssättning är begränsad är det av särskild vikt att lärarna ges förutsättningar att jämföra och kalibrera sina bedömningar och sin betygssättning.

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Vidare framgår att rektorn ska se till att betyg sätt i enlighet med denna lag och andra författningar.

Betygsättning är en komplex praktik och för att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa dessa förutsättningar. Rektorn behöver se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter, exempelvis om lärare saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan

ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala. Sådana diskussioner och analyser kan bidra till att läraren utvecklar sin bedömarförmåga och förtrogenhet med kunskapskraven och främjar därmed en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper. Lärare kan utveckla en sådan samsyn genom att diskutera hur man kan läsa och tolka kunskapskraven och vad som väger tyngre vid betygssättningen, särskilt för att avgöra om ett kunskapskrav är uppfyllt "till övervägande del". Diskussionerna kan också handla om vilka skäl som finns för att låta vissa underlag väga tyngre vid betygssättningen, eller när undantagsbestämmelsen kan vara tillämplig. Sådana kollegiala diskussioner kan föras på ett mer allmänt plan, med det kan även vara värdefullt att fördjupa den genom att diskutera ett visst ämne eller en viss undervisningsmetod.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef
Signerat av: Helena Boëthius

X Kristina Svensson

Föredragande
Signerat av: Kristina Svensson

I handläggningen av ärendet har även enhetschef Frida Eek medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 3 och 4 april 2019. Besöket genomfördes av Kristina Svensson och Frida Eek.

Lindholmens tekniska gymnasium 3 är en av tre gymnasieenheter vid Lindholmens tekniska gymnasium. Lindholmens tekniska gymnasium 3 har vid besöket 268 elever på Teknikprogrammet (TE) och 66 elever på det riksrekryterande programmet Sjöfartsutbildningen. Skolan är belägen på området Lindholmen på Hisingen i Göteborgs kommun.